

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget
 - 1.1 Regler på området
 - 1.2 Magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed, status og problemer
 - 1.3 Udviklingsarbejde
 - 1.4 Ændringer som følge af lov om social service
2. Lovforslagets formål og principper
 - 2.1 Formålet med lovforslaget
 - 2.2 Retssikkerhedsprincipper
3. Hovedpunkter i forslaget
 - 3.1 Præcisering af omsorgspligten
 - 3.2 Regler om foranstaltninger der griber ind i selvbestemmelsesretten
 - 3.2.1 Generelle betingelser
 - 3.2.2 Alarm- eller pejlesystemer
 - 3.2.3 Fysisk magtanvendelse i form af at fastholde eller føre til et andet opholdsrum
 - 3.2.4 Tilbageholdelse i boligen
 - 3.2.5 Anvendelse af beskyttelsesmidler m.v.
 - 3.2.6 Optagelse i et bedre egnet botilbud
 - 3.3 Beslutningskompetence og retsgarantier
 - 3.3.1 Det sociale nævns godkendelser og nævnets sammensætning
 - 3.3.2 Det sociale nævns afgørelser
 - 3.3.3 Advokatbistand
 - 3.3.4 Sager, der følger de almindelige klageveje
 - 3.3.5 Den Sociale Ankestyrelse
 - 3.3.6 Landsretten
 - 3.3.7 Højesteret
 - 3.3.8 Registrering af foranstaltninger, indberetning, tilsyn og planer
 - 3.3.9 Bemyndigelse
 - 3.3.10 Den kommunale og amtskommunale myndighedsstruktur og opgavernes udførelse
 - 3.4 Økonomiske og administrative konsekvenser
 - 3.5 Erhvervsøkonomiske konsekvenser

- 3.6 Miljømæssige konsekvenser
- 3.7 Forholdet til EU-retten
- 3.8 Skematisk fremstilling af lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

1. Baggrunden for lovforslaget

Gennem de senere år har indsatsen over for personer med demens ofte været til debat. Spørgsmålet har været, om anvendelsen af en række foranstaltninger, der bruges for at hindre demente i at forlade et plejehjem, er lovlige. Tilsvarende problemstillinger er rejst, når det handler om indsatsen i eget hjem. Anvendelse af foranstaltninger, der kan indebære elementer af tvang, rejser en række problemer omkring rækkevidden af gældende regler og om retssikkerheden i forhold til mennesker med psykiske handicap, der ikke kan give samtykke til forskellige foranstaltninger. Problemstillingen er aktualiseret i takt med, at institutionsboliger afløses af tilbud efter den sociale lovgivning i eget hjem.

I 1996 besluttede socialministeren derfor at nedsætte et udvalg om psykisk handicappedes retssikkerhed, der skulle beskrive og vurdere lovligheden af de foranstaltninger/indgreb, der i praksis anvendes over for mennesker med psykiske handicap, herunder demente. Udvalget skulle i denne sammenhæng vurdere, om der er behov for at iværksætte særlige undersøgelser og på denne baggrund vurdere, om og i hvilket omfang, der er behov for gennemførelse af lovgivning, der giver adgang til at anvende forskellige former for indgreb i selvbestemmelsesretten for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne med det formål at beskytte dem imod de risici, de vil udsætte sig for, hvis der ikke blev grebet ind.

Det forudsattes, at udvalget i denne forbindelse overvejede mulighederne for at gennemføre lovgivning, som giver hjemmeplejen eller andre ret til at beslutte, at en psykisk handicappet skal flytte i anden bolig, fx bofællesskab eller plejebolig, med det formål at opnå den mest hensigtsmæssige boform, støtte og omsorgsindsats.